

Innhold

Å LESE VERDEN FRA MELKEVEIEN TIL UELANDS GATE	11
<i>Forord</i>	11
Verden som todelt, splintret og sammenføyd	12
Kapitteloversikt	16
VERDEN BLIR TIL MENS VI LESER	19
<i>Introduksjon</i>	19
Litteratur som kontaktsone	20
Transnasjonale og transkontinentale studier	22
Teoretiske perspektiver	24
Litteratur som endrer verden	40
KAPITTEL 1. IMPERIEBLIKK, IMPERIALISMEKRITIKK	
OG Å FINNE ET HJEM I VERDEN	49
<i>Robinson Crusoe, Mørkets hjerte og</i>	
<i>Den afrikanske Farm</i>	49
1.1 Imperialisme, kolonialisme og litteraturteoretiske perspektiver	51
1.2 <i>Robinson Crusoe</i> og imperieblikket. Å høre hjemme i verden	67
1.3 <i>Mørkets hjerte</i> og imperialismekritikken	77
1.4 <i>Den afrikanske Farm</i> : «Jeg kan en Sang om Afrika»	88
1.5 Orientalisme i dag?	99
1.6 Imperielitteratur som kontaktsone	102

KAPITTEL 2. MENTAL AVKOLONISERING	109
<i>Avkolonisering som kulturkamp</i>	109
2.1 Antikolonialisme og avkolonisering på fransk og engelsk	110
2.2 Négritude	113
2.3 Frantz Fanon. Fra rase som skam til frigjøring fra rasetenkning	125
2.4 Avkolonisering av akademia. Legg ned engelskavdelingen!	137
2.5 Afrikansk målstrid	141
2.6 Mor Afrika. Feministiske pionerer i balansegang	146
2.7 Hvit hud, ingen masker	151
2.8 Kultur som sentrum for frigjøring. Lyden av en urealisert utopi	155
KAPITTEL 3. MØNSTRE SOM RAKNER, BRILJANTE VENNINNER OG Å GJENOPPDAGE HVERDAGEN	165
<i>Afrikanske avkoloniseringsromaner</i>	165
3.1 Stillhetens kontinent?	169
3.2 Afrikansk litteratur innvies, mønstret rakner: Chinua Achebe	172
3.3 Håpet om en form for hjemkomst: Ngugi wa Thiong'o	178
3.4 Brilljante venninner og nervøse tilstander: Tsitsi Dangarembga	196
3.5 Postprotest-litteratur, Winnie Mandela og gjenoppdagelsen av det hverdagslige: Njabulo S. Ndebele	211
3.6 Litteratur som selvhverdelse og rehabilitering	224
KAPITTEL 4. Å TA TIL MOTMÆLE GJENNOM POSTKOLONIAL KANONREVISJON	233
<i>Tilsvarsromanene</i> Vide Sargasso, Foe og Meursault-saken	233
4.1 Postkolonial og postmoderne revisjon. Nye samtaler om litteratur oppstår i litteraturen	235

4.2	Postkolonial kanonkritikk. Galskap, forfatterskap og sorg	241
4.3	Jean Rhys, Charlotte Brontë og den gærne dama på loftet	242
4.4	J.M. Coetzee, Daniel Foe og å finne sitt hjem i verdenslitteraturen	253
4.5	Kamel Daoud, Albert Camus og å vitne for en død araber	261
4.6	Åpning av kanon	272
KAPITTEL 5. SOM EN NASJONALSANG FRA OVERALT		279
<i>Den postnasjonale litteraturen</i>		279
5.1	Postnasjonal diasporalitteratur	282
5.2	Teoretiske perspektiver	286
5.3	Diasporalitteratur: sakprosa, poesi og romaner	296
5.4	Alt hva fedrene har kjempet, mødrene har grætt 2.0. Historiefortelling og vitnesbyrd	298
5.5	Drømmen om den store innvandrerromanen. Urban språklek og velformet raseri	311
5.6	Det forestilte fellesskapet for åpne og lukka gardiner	333
KAPITTEL 6. «VERDEN FINNES IKKE PÅ KARTET»		341
<i>Verdenslitteraturens teori</i>		341
6.1	Weltlitteratur, teoriens røtter	343
6.2	Å fastsette litterær verdi. Kanon og marked	348
6.3	Verdenslitteraturstudier som fjernlesing	353
6.4	Verdenslitteraturens lesestrategier. Lesing og oversettelse	365
6.5	Verdenslitteratur og postkolonialisme	372
6.6	Verdenskartet og terrenget	378

KAPITTEL 7. SKJØRE FORESTILTE FELLESSKAP	385
<i>Postkolonialisme, økokritikk og menneskerettigheter</i>	385
7.1 Økokritisk og postkolonial friksjon.	
Antroposentrisme, dypøkologi og sosial økokritikk	387
7.2 Økokritikk og tilbakeblikk: «Crusoe-syndromet»	396
7.3 Økokritikk og litteratur fra Afrika	403
7.4 Litteratur og menneskerettigheter	412
7.5 <i>Vanære</i> . Menneskeverd, dyreverd og etikk etter apartheid	422
7.5 Skjøre fellesskap	439
TAKK, OG ATTER TAKK	449
STIKKORDREGISTER	451